บทบรรณาธิการ

คำถาม ปลูกต้นไม้ในที่ดินของผู้อื่นโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดิน หากต่อมาถูกฟ้องขับไล่ จะมีสิทธิได้รับการชดใช้ค่าแห่งที่ดินที่เพิ่มขึ้นจากเจ้าของที่ดิน ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๑๐ วรรคหนึ่ง และ ๑๓๑๔ วรรคหนึ่ง หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๕๕/๒๕๕๗ ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๑๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งนำมาใช้บังคับกับการเพาะปลูกต้นไม้ในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริตด้วยโดยอนุโลม ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๑๔ วรรคหนึ่ง นั้น ต้องเป็นเรื่องของการสร้างโรงเรือนหรือเพาะปลูกต้นไม้ในที่ดินของผู้อื่น โดยเจ้าของที่ดินมิได้อนุญาตและตนไม่มีสิทธิหรือนิติสัมพันธ์อย่างใด ๆ ในที่ดินนั้นเลย หากเป็นการสร้างหรือเพาะปลูกโดยเชื่ออย่างสุจริตว่าตนมีสิทธิที่จะสร้างหรือเพาะปลูกได้ แต่กรณีของจำเลยเป็นเรื่องที่**จำเลยได้รับอนุญาตจาก ห. เจ้าของที่ดินให้ปลูกต้นปาล์มน้ำมันในที่ดินพิพาท** จึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวในอันที่จะทำให้จำเลยมีสิทธิได้รับการชดใช้ค่าแห่งที่ดินที่เพิ่มขึ้นจากโจทก์

คำถาม ผู้ทำพินัยกรรมกับผู้รับพินัยกรรมมีข้อตกลงกันก่อนยกที่ดินให้ตามพินัยกรรมว่า ให้ใช้ที่ดินพิพาทเป็นทางเข้าออกเพื่อประโยชน์แก่ที่ดินอีก ๓ แปลง ดังนี้ เจ้าของที่ดินอีก ๓ แปลงดังกล่าวใช้ทางพิพาทมายังไม่ถึงสิบปี จะฟ้องบังคับให้จดทะเบียนการจำยอมได้หรือไม่

Attorney285.com
ตำรากฎหมาย คู่มือสอบราชการ

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๙๑/๒๕๕๖ การแสดงเจตนาเพื่อถือเอาประโยชน์ของบุคคลภายนอกตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๔ นั้น เป็นนิติกรรมที่ไม่มีแบบ อาจเป็นการแสดงเจตนาโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายก็ได้ และหาจำต้องระบุตัวบุคคลภายนอกผู้รับประโยชน์ว่าเป็นตัวบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง

ท. กับจำเลยได้มีข้อตกลงก่อนยกที่ดินให้จำเลยตามพินัยกรรมว่าให้ใช้ที่ดินพิพาทเป็นทางเข้าออก เพื่อประโยชน์แก่ที่ดินอีก ๓ แปลงอันเป็นข้อตกลงที่มีลักษณะเป็นสัญญาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลภายนอกเมื่อโจทก์ได้รับโอนที่ดินตามพินัยกรรมและเข้าใช้ทางพิพาทอันเป็นการแสดงเจตนาถือเอาประโยชน์จากข้อตกลงดังกล่าวแล้ว สิทธิของโจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้รับประโยชน์ย่อมเกิดมีขึ้นนับแต่นั้น อันเป็นเหตุให้จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินพิพาท ต้องยอมรับกรรมบางอย่างเพื่อประโยชน์แก่ที่ดินของโจทก์ ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นภาระจำยอม ข้อตกลงดังกล่าวเป็นการก่อตั้งภาระจำยอม แม้ไม่ได้

จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก็เป็นเพียงทำให้การได้มาซึ่งภาระจำยอมนั้นไม่บริบูรณ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคหนึ่ง แต่ไม่ได้ทำให้ข้อตกลงดังกล่าวเป็นโมฆะ หรือเสียเปล่าแต่อย่างใด **ยังคงบังคับกันได้เป็นบุคคลสิทธิในระหว่างจำเลยซึ่งต้องผูกพันชำระหนี้ตามสัญญาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลภายนอกกับโจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้รับประโยชน์ โจทก์ย่อมบังคับให้จำเลยจดทะเบียนภาระจำยอมได้** กรณีหาใช่เป็นการได้ภาระจำยอมโดยอายุความ อันเป็นการได้ทรัพย์สิทธิเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรมตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๐๑ แม้โจทก์ใช้ที่ดินพิพาทไม่ถึงสิบปีนับแต่วันที่ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ โจทก์ก็ฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนภาระจำยอมได้

คำถาม ทายาทและในฐานะผู้จัดการมรดกได้โอนชื่อทางทะเบียนที่ดินมรดกมาเป็นของตนเพียงผู้เดียว แล้วนำไปจำนองเป็นประกันหนี้บุคคลอื่น โดยทายาทอื่นมิได้รู้เห็นยินยอม ดังนี้ ทายาทอื่นมีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมจำนองเฉพาะส่วนของตนได้หรือไม่

Attorney285.com
ตำรากฎหมาย คู่มือสอบราชการ

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๘๘/๒๕๕๖ ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินมรดกซึ่งตกทอดมายังทายาทของ พ. และ บ. **โดยจำเลยที่ ๑ ในฐานะทายาท**มีส่วนเป็นเจ้าของเพียง ๑ ใน ๘ ส่วน แต่**จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดก**ได้โอนชื่อทางทะเบียนมาเป็นของจำเลยที่ ๑ เพียงผู้เดียว แล้วนำที่ดินแปลงดังกล่าวไปจดทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้เงินกู้ยืมไว้แก่จำเลยที่ ๒ โดยโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และทายาทอื่นมิได้รู้เห็นยินยอมให้จำเลยที่ ๑ กระทำการดังกล่าว เช่นนี้ จำเลยที่ ๑ ย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทเพียง ๑ ใน ๘ ส่วน เท่านั้น การที่จำเลยที่ ๑ นำที่ดินพิพาทไปจดทะเบียนจำนองไว้แก่จำเลยที่ ๒ ย่อมผูกพันเฉพาะที่เป็นของจำเลยที่ ๑ หามีผลผูกพันโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และทายาทอื่นไม่ ทั้งนี้ ตามนัยแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๗๐๕ โดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยที่ ๒ จะรับจำนองไว้โดยสุจริตหรือไม่ โจทก์ทั้งสามย่อมมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนนิติกรรมจำนองเฉพาะส่วนที่โจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และทายาทอื่นเป็นเจ้าของได้ กรณีนี้ไม่อาจนำบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๓๐๐ มาใช้บังคับ

คำถาม บาดแผลผู้เสียหายเกิดจากผู้เสียหายกระโดดรถจักรยานยนต์ล้มลงมาเอง หากมีการเอาทรัพย์ของผู้เสียหายไป จะเป็นการชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๘๖/๒๕๕๖ ความผิดฐานปล้นทรัพย์คือความผิดฐานชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไป และการลักทรัพย์ที่จะเป็น

ความผิดฐานชิงทรัพย์ได้นั้น ต้องกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย หากข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีการลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย ก็ไม่อาจจะเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ได้ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้เพียงว่า **บาดแผลผู้เสียหายเกิดจากผู้เสียหายกระโดดจากรถจักรยานยนต์ล้มลงมาเอง** จำเลยทั้งสี่จึงไม่มีความผิดฐานปล้นทรัพย์ได้ ความตามคำให้การจำเลยที่ ๒ ว่า หลังจากรถจักรยานยนต์ล้ม จำเลยที่ ๒ เป็นผู้เก็บกระเป๋าคาดเอวของผู้เสียหายมาไว้ที่ตะแกรงหน้ารถ **ไม่ได้ความว่าจำเลยที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ รู้เห็นหรือช่วยจำเลยที่ ๒** นำกระเป๋าคาดเอวมาใส่ไว้ในตะแกรงหน้ารถ จำเลยที่ ๒ แต่เพียงผู้เดียวจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ผู้เสียหายในเวลากลางคืน และแม้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษฐานปล้นทรัพย์ แต่คดีคงฟังได้เพียงว่า จำเลยที่ ๒ ลักทรัพย์ผู้เสียหายในเวลากลางคืน ศาลย่อมมีอำนาจลงโทษจำเลยที่ ๒ ในความผิดฐานลักทรัพย์ผู้เสียหายในเวลากลางคืน (ตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ (๑) วรรคแรก) ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคท้าย

คำถาม พยายามข่มขืนกระทำชำเราโดยใช้กำลังประทุษร้ายจนหมดสติแล้วนำไปทิ้งที่อ่างเก็บน้ำโดยเข้าใจว่าถึงแก่ความตายแล้ว จะเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘ หรือไม่

Attorney285.com
ตำรากฎหมาย คู่มือสอบราชการ

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๒๙/๒๕๕๖ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ วรรคสอง บัญญัติว่า "การกระทำโดยเจตนา ได้แก่การกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น" วรรคสาม บัญญัติว่า "ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้" ดังนั้น การที่จะถือว่าจำเลยที่ ๑ มีเจตนาฆ่าได้นั้น จำเลยที่ ๑ ต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ คือ (๑) ผู้ใด (๒) ฆ่า และ (๓) ผู้อื่น กล่าวคือจำเลยที่ ๑ ต้องรู้ข้อเท็จจริงที่ว่าการกระทำของจำเลยที่ ๑ เป็นการ "ฆ่า" และรู้ด้วยว่าวัตถุแห่งการกระทำเป็น "ผู้อื่น" (หมายความว่าผู้อื่นนั้นยังมีชีวิตอยู่) **หากจำเลยที่ ๑ เข้าใจว่าผู้ตายถึงแก่ความตาย (เป็นศพ)** แล้วก็ไม่ถือว่าจำเลยที่ ๑ มีเจตนาฆ่าผู้อื่น คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่าโจทก์ไม่มีประจักษ์พยานรู้เห็นขณะเกิดเหตุ แต่ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติว่าจำเลยที่ ๑ พยายามข่มขืนกระทำชำเราผู้ตายโดยใช้กำลังประทุษร้ายผู้ตายจนหมดสติแล้วนำไปทิ้งที่อ่างเก็บน้ำโดยเข้าใจว่าผู้ตายถึงแก่ความตายแล้วซึ่งโจทก์ก็ฎีกายอมรับว่าขณะที่จำเลยที่ ๑ นำผู้ตายไปทิ้งอ่างเก็บน้ำนั้น**จำเลยที่ ๑**

สำคัญผิดว่าผู้ตายถึงแก่ความตายแล้ว ดังนั้น การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงถือว่ามีเจตนาฆ่าผู้ตายหาได้ไม่เพราะจำเลยที่ ๑ มิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดอันจะถือว่าจำเลยที่ ๑ ประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผลไม่ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๙ วรรคสาม ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ ไม่มีเจตนาฆ่าผู้ตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ แต่กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายตามมาตรา ๒๙๑ มานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย

คำถาม ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แล้วผู้ซื้อฝากผู้ขายไว้ ต่อมาสลากถูกรางวัล ผู้ขายอ้างว่าไม่ถูกรางวัลและทิ้งไปแล้ว แล้วนำสลากไปขอรับเงินรางวัลมาเป็นของตนเอง เป็นความผิดฐานใด

Attorney285.com
ตำรากฎหมาย คู่มือสอบราชการ

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำตอบ *คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๒๒๔/๒๕๕๕* สลากกินแบ่งรัฐบาลที่โจทก์ร่วมซื้อและฝากจำเลยที่ ๑ ไว้คือ ฉบับที่ ๐๑ และ ๐๒ เลข ๗๗๒๔๖๗ ครั้นสลากถูกรางวัลที่หนึ่งจำเลยที่ ๑ คิดที่จะเบียดบังเอาสลากไว้เสียเอง จึงได้อ้างต่อโจทก์ร่วมว่าสลากไม่ถูกรางวัลและทิ้งไปแล้ว จากนั้นให้จำเลยที่ ๒ บุตรชายรับสมอ้างว่าเป็นผู้ซื้อสลากฉบับดังกล่าวไป แล้วร่วมมือกันนำสลากไปขอรับเงินรางวัลมาเป็นของจำเลยทั้งสองโดยทุจริต จำเลยที่ ๑ มีความผิดฐานยักยอก **ส่วนจำเลยที่ ๒ มิได้ร่วมครอบครองสลากมาแต่แรก** แต่การที่จำเลยที่ ๒ รับสมอ้างว่าเป็นเจ้าของสลากและร่วมไปขอรับเงินรางวัลมาถือได้ว่า เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่จำเลยที่ ๑ ในการยักยอกสลาก จำเลยที่ ๒ จึงมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด (จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ วรรคแรก จำเลยที่ ๒ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๘๖)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๓๐/๒๕๓๙ จำเลยที่ ๑ ขอสลากกินแบ่งรัฐบาลจากโจทก์ไปตรวจกับผลการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลที่จำเลยที่ ๒ จดไว้แล้วไม่คืนให้โจทก์ กลับนำไปมอบให้ธนาคารขอรับเงินรางวัลแทนและนำเงินมาเข้าบัญชีฝากของจำเลยที่ ๒ และ ท. ซึ่งเป็นภริยาของจำเลยที่ ๒ และมารดาจำเลยที่ ๑ ที่ธนาคารดังกล่าว อันเป็นการ**เบียดบังเอาสลากกินแบ่งรัฐบาล**ฉบับพิพาทและเงินรางวัลที่ได้รับมาเป็นของตนและของบุคคลอื่นโดยทุจริต การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงเป็นความผิดฐานยักยอก (จำเลยทั้งสองมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ วรรคหนึ่ง, ๘๓)

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ